

INFORMACE V HP A PROBLEMATIKA OČEKÁVÁNÍ

**SLEZSKÁ
UNIVERZITA**

OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

**Teorie hospodářské
politiky
Prezentace č. 8**

Obsah prezentace

---

1. Informace v HP
  2. Systém národních účtů
  3. Makroekonomická analýza
  4. Makroekonomická prognóza
  5. Zdroje dat
  6. Adaptivní x racionální očekávání
  7. Přístup monetaristů, nových klasiků a nových keynesiánců
  8. Účinnost očekávané HP
  9. Účinnost neočekávané HP
-

Proces hospodářsko-politického rozhodování

- Proces hospodářsko-politického rozhodování je procesem práce s informacemi.
- Každé rozhodování s sebou nese riziko omylu, riziko selhání.
- Hlavní možnost, jak tato rizika snížit, spočívá ve snaze o získání maximálního množství kvalitních informací.
- Jakékoliv rozhodování je tedy svou podstatou procesem zpracování informací
  - Informace pro rozhodování – tok informací od objektu (o stavu objektu, o jeho změnách, o jeho okolí) k subjektu, který je vyhodnocuje a na jejich základě se rozhoduje.
  - Informace jako prostředek výkonu rozhodnutí ovlivňování – tok informací od subjektu k objektu – má za

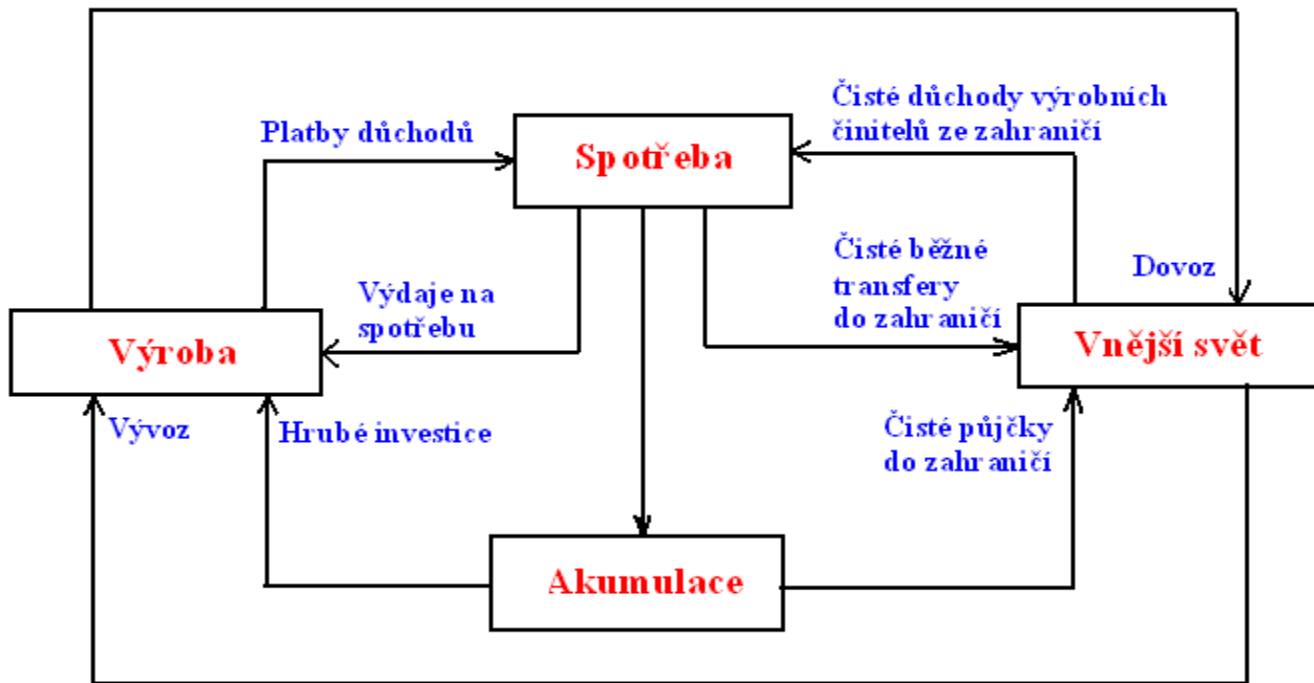
- Informace pro rozhodování – tok informací od objektu (o stavu objektu, o jeho změnách, o jeho okolí) k subjektu, který je vyhodnocuje a na jejich základě se rozhoduje.
- Informace jako prostředek výkonu rozhodnutí → ovlivňování – tok informací od subjektu k objektu – má za následek změnu chování podřízeného objektu.
- Informace pro hospodářskou politiku – Systém národních účtů, makroekonomická analýza a makroekonomická prognóza.

- Nejnovější manuál k SNÚ je z roku 2008 jako výsledek panelu OSN
- SNÚ je konzistentní, vzájemně propojený systém agregátních ukazatelů.
- Zachycuje hlavní ekonomické toky ve vztahu k výrobě, spotřebě, akumulaci a vnějšímu světu
- Hlavní svodné účty SNÚ:
  - účet výroby,
  - účet spotřeby,
  - účet akumulace,
  - účet vnějšího světa.

System národních účtů (SNÚ)

Zjednodušené schéma systému národních účtů

System národních účtů – účet výroby

- **HDP**
    - Náhrady zaměstnancům
    - Zisk
    - Amortizace
    - Nepřímé daně
    - Dotace (odečítají se)
  - **Výdaje na HDP**
    - Výdaje na soukromou spotřebu
    - Výdaje na veřejnou spotřebu
    - Přírůstek zásob
    - Hrubá tvorba fixního kapitálu
    - Vývoz zboží a služeb
    - Dovoz zboží a služeb (odečítají se)
-

- Národní disponibilní důchod a jeho užití
- **Užití disponibilního důchodu**
  - Výdaje na soukromou spotřebu
  - Výdaje na veřejnou spotřebu
  - Úspory
- **Disponibilní důchod**
  - Náhrady zaměstnancům
  - Zisk
  - Čisté důchody ze zahraničí
  - Nepřímé daně
  - Dotace (odečítají se)

- analýza dosavadního vývoje ekonomiky,
- prognóza budoucího vývoje ekonomiky,
- modelování,
- mezinárodní komparace.

Makroekonomická analýza

- Makroekonomická analýza vychází z empirického statistického materiálu.
- Analyzuje vývoj a stav NH jako celku:
  - analýza výroby,
  - analýza spotřeby,
  - analýza vnějších vztahů,
  - analýza rovnováhy,
  - analýza efektivnosti a ekonomické úrovně,
  - analýza ekonomického růstu,
  - analýza trhu práce.

- Data, která makroekonomická analýza zpracovává a vyhodnocuje pocházejí převážně ze statistiky. Kromě statistických dat používá makroekonomická analýza i další data - např. z bankovního sektoru, burzovní statistiky apod., pokud je má k dispozici.
- Důležité je statistické sledování tvorby a užití HDP podle jednotlivých sektorů:
  - primární - prvovýroba,
  - sekundární - zpracovatelská odvětví,
  - terciární - služby,
  - kvartérní - odvětví produkující inovace.

- Makroekonomická prognóza přináší základní informace pro hospodářskopolitické rozhodování. Vždy navazuje na výsledky a strukturu makroekonomické analýzy.
  - Časový horizont makroekonomických prognóz:
    - *krátkodobé (konjunkturální) prognózy* (1 – 24 měsíců), tzv. konjunkturální prognóza; je zaměřena na poznání hospodářského cyklu,
    - *střednědobé* (2 – 5 let), postižení a předvídání střednědobých tendencí ekonomického růstu a změny struktury,
    - *dlouhodobé* (nad 5 let).postižení hlavních tendencí a faktorů vývoje, protože s délkou prognózovaného období spolehlivost klesá.
-

- Pro předpovědi se používají metody:
    - *extrapolační* - protáhneme do budoucnosti většinou analyticky popsany trend,
    - *ekonomicko-matematické modelování* - umožňuje zahrnout větší množství příčinných souvislostí, ale pořád jde jenom o model,
    - *reflexní a intuitivní* - bývají vysoce subjektivní, používají se v oblastech, kde se jiné metody uplatňují jen obtížně,
    - *expertní* - nejrozličnějším způsobem zpracovávají předpovědi expertů v daném oboru a tím se je snaží objektivizovat,
    - *metoda scénářů* - klade důraz na vzájemné časové souslednosti a souvislosti budoucích jevů, k jejich předpovědi využívá i předchozích metod.
-

- Konjunkturní analýza a na ní navazující prognóza byla metodologicky propracována v 70. a 80. letech.
- Většina států vychází z tzv. indikátorů cyklu. Průběh cyklu je totožný s vývojem HDP. Analýzou ukazatelů se zjistilo, že některé ukazatele vývoj HDP předbíhají, jiné se vůči němu zpožďují:
  - *předbíhající se ukazatele* - vývoj cen akcií, výkony nákladní dopravy, odpracovaná doba zaměstnanců, počet nových žádostí o hypotéku,...
  - *opožd'ující se ukazatele* - úroková míra, míra nezaměstnanosti,...
  - *souběžné ukazatele* - většina ukazatelů výroby.

- Další informace pro hospodářskou politiku – informace pro politické, hospodářskopolitické orgány a instituce o obyvatelstvu a o jeho preferencích – se získávají:
  - přímo (průzkumy mínění)
  - nepřímo (odhady).

- Jedná se o tok informací od politických a hospodářsko-politických orgánů a institucí k obyvatelstvu a ekonomickým subjektům:
  - ovlivnění hospodářsko-politickými nástroji,
  - ovlivnění informacemi.
- **Ovlivňování hospodářsko-politickými nástroji:**
  - ovlivňování preferencí krátkodobě přes morální výzvy či příkladem autorit („Ekonomické je jen to, co je ekologické!“);
  - ovlivňování nástroji makroekonomické regulace (zvýšení diskontní sazby);
  - ovlivňování pomocí motivačních nástrojů (daně a subvence - např. finanční podpora zaměstnavatelů osob se ZPS; daň na tabák a alkohol);
- přímé zásahy státu (nucená správa banky).

- Jedná se o tok informací od politických a hospodářsko-politických orgánů a institucí k obyvatelstvu a ekonomickým subjektům:
  - ovlivnění hospodářsko-politickými nástroji,
  - ovlivnění informacemi.
- *Ovlivňování informacemi:*
  - Informace nejrůznějšího druhu a v nejrůznější formě. Pro jejich množství a kvalitu je důležitý existující společenský systém.
  - Hlavní zdroj informací – síť medií: rozhlas, tisk, televize.
  - Informatizace společnosti – Internet.

- Tvůrci hospodářské politiky a existence očekávání v ekonomice.
- Očekávání a ekonomická realita:
  - monetární expanze ($\downarrow i$) $\rightarrow \uparrow Y \downarrow u \uparrow P$, znehodnocení devizového kurzu
  - monetární expanze a realita ($\downarrow i$) $\rightarrow \downarrow P, Y$ a zaměstnanost se nezvýší, zhodnocení devizového kurzu

- *Adaptivní očekávání*
  - Ekonomické subjekty vytvářejí svá očekávání pouze na základě minulé zkušenosti.

- *Racionální očekávání*
  - Ekonomické subjekty neformulují svá očekávání jen na základě minulých zkušeností (adaptivně), ale zahrnují do svých očekávání také všechny dostupné informace týkající se současného a budoucího vývoje.

HP a přístupy jednotlivých škol

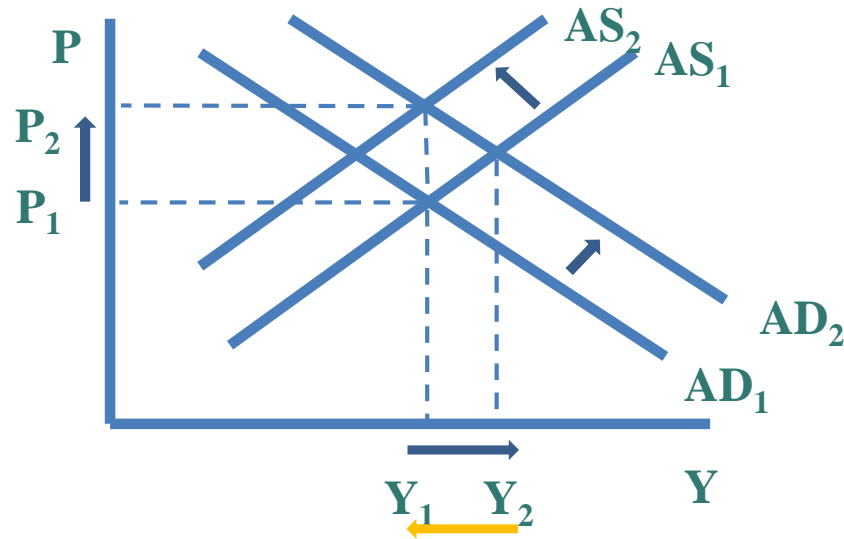

- *Monetaristé:*
  - Adaptivní očekávání,
  - Pružné mzdy i ceny.
- *Nová klasická makroekonomie:*
  - Racionální očekávání,
  - Pružné mzdy i ceny.
- *Nová keynesiánská ekonomie:*
  - Racionální očekávání,
  - NEpružné mzdy a ceny.

Účinnost hospodářské politiky a očekávání

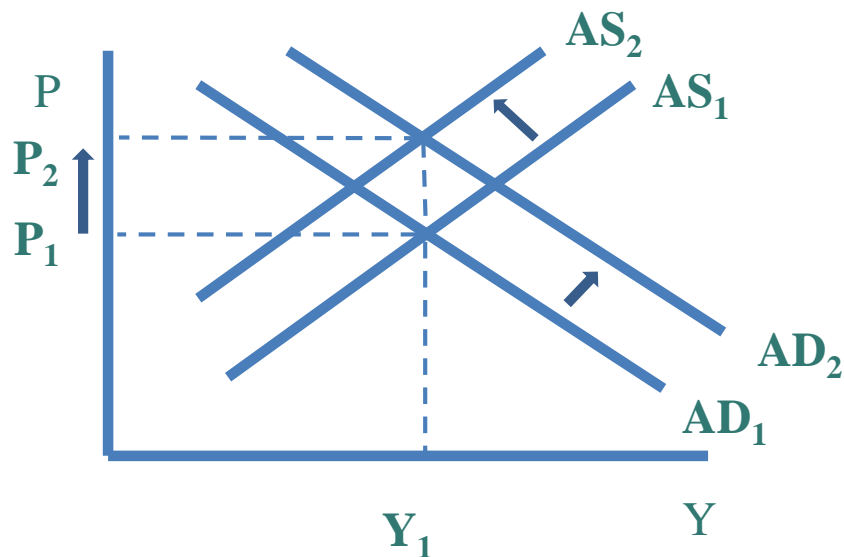
- Očekávaná HP – přístup monetaristů

Účinnost hospodářské politiky a očekávání

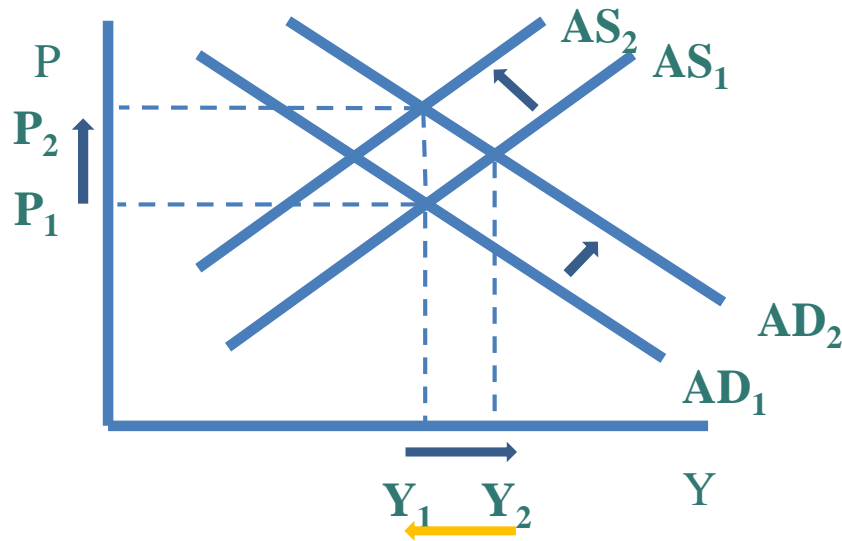
- Očekávaná HP - přístup nových klasiků

Účinnost hospodářské politiky a očekávání

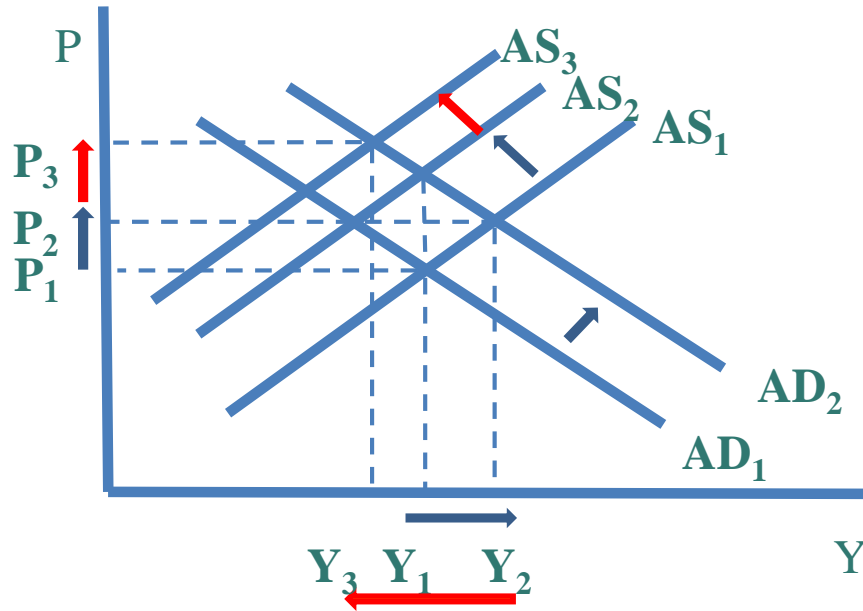
- Očekávaná HP – přístup nových keynesiánců

Účinnost hospodářské politiky a očekávání

- Neočekávaná HP – přístup nových klasiků

Účinnost hospodářské politiky a očekávání - shrnutí

SLEZSKÁ
UNIVERZITA
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

Přístup	Očekávání	Ceny a mzdy	HP očekávaná	HP neočekávaná
Monetaristé	Adaptivní	Pružné	Účinná	Účinná
Noví klasikové	Racionální	Pružné	Neúčinná	Účinná a problematická
Noví keynesiánci	Racionální	Nepružné	Účinná	Účinná a problematická

Děkuji za pozornost a přeji hezký den

